

విజ్ఞా

యూదుల చెర విముక్తికి కోరెషు సహాయం

1 పారశీక రాజ్యానికి కోరెషు రాజైన మొదటి నంప త్వరం,* యెహోవా కోరెషును ఒక ప్రకటన చేయవలసిందిగా ప్రోత్సహించాడు. కోరెషు ఆ ప్రకటనను వ్రాయించి, తన రాజ్యపు అన్ని ప్రాంతాలలోనూ చదివి వినిపించే ఏర్పాటు చేశాడు. దేవుడు యిర్మీయా నోట పలికించిన యీ సందేశం* నాస్తువ రూపం ధరించేందుకు అనువుగా ఈ ప్రకటన చేయడం జరిగింది. ఆ ప్రకటన యిలా సాగింది:

2“ పారశీక రాజు కోరెషు తెలియజేసేది ఏమంటే: పరలోకాధిపతి అయిన యెహోవా దేవుడు భూలోకంలోని దేశాలన్నింటినీ నాకు అప్పగించాడు. యూదా దేశంలోని యెరూషలేములో తనకొక ఆలయాన్ని నిర్మించేందుకుగాను యెహోవా నన్ను ఎంచుకున్నాడు. 3 యెరూషలేములో వున్న ఇశ్రాయేలీయుల దేవుడే ప్రభువైన యెహోవా. మీ మధ్య దేవుని మనుష్యులు ఎవరైనా వున్నట్లయితే, వారిని ఆశీర్వదించవలసిందిగా నేను దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తాను. యూదా దేశంలోని యెరూషలేముకు మీరు వాళ్లని పోనివ్వాలి. మీరు వాళ్లని దేవుని ఆలయాన్ని నిర్మించనివ్వాలి 4 ఇశ్రాయేలీయుల్లో మిగిలి వున్నవాళ్లు* ఎక్కడైనా ఉన్నట్లయితే, వాళ్లకి అక్కడి ప్రజలు తోడ్పడాలి. ప్రజలు ఆ హతశేషులకు వెండి బంగారాలు, ఆవులు, వగైరాలు ఇవ్వాలి. యెరూషలేములో దేవాలయ నిర్మాణం కోసం వాళ్లకి కానుకలు ఇవ్వాలి.”

5 యూదా, బెన్యామీను వంశాలకు చెందిన కుటుంబాల పెద్దలు యెరూషలేముకు పోయేందుకు సన్నద్ధమయ్యారు. వాళ్లు యెరూషలేములో దేవాలయ నిర్మాణానికి పోసాగారు. వాళ్లే కాకుండా, దేవుడు ప్రేరేపించిన ప్రతి ఒక్క వ్యక్తి యెరూషలేముకు పోయేందుకు సంసిద్ధుడయ్యాడు. 6 వాళ్ల ఇరుగుపొరుగు వారు వాళ్లకి

అనేక కానుకలు సమర్పించారు. వెండి బంగారాలు, ఆవులు, ఖరీదైన ఇతర వస్తువులు ఇచ్చారు. ఇరుగుపొరుగువారు వాళ్లకి ఈ కానుకలన్నీ స్వచ్ఛందంగా ఇచ్చారు. 7 పూర్వం నెబుకదెజరు యెరూషలేము నందున్న యెహోవా ఆలయానికి చెందిన కొన్ని వస్తువులు కొల్లగొట్టి, వాటిని తన అబద్ధపు దేవతల ఆలయంలో వుంచాడు. వాటిని ఇప్పుడు కోరెషు మహారాజు బయటికి తీయించాడు. 8 పారశీక రాజైన కోరెషు ఆ వస్తువులను బయటికి తీసుకురమ్మని తన ఖజానాదారుని ఆదేశించాడు. ఆ ఖజానాదారుని పేరు మిత్రీదాతు. మిత్రీదాతు ఆ వస్తువులను బయటికి తీయించి, వాటిని యూదా నాయకుడైన షేషబ్జరుకు* అప్పగించాడు.

9 మిత్రీదాతు బయటికి తెచ్చిన దేవాలయ వస్తువుల జాబితా యిది:

బంగారు గిన్నెలు	30
వెండి గిన్నెలు	1,000
చాకులు, పెసాలు	29
10 బంగారు పాత్రలు	30
బంగారు పాత్రల వంటివే	
వెండి పాత్రలు	410
ఇతర పాత్రలు	1,000

11 వెండి బంగారాలతో చేసిన వస్తువులు కలిపి మొత్తం 5,400 వున్నాయి. బబులోను చెరనుండి విడిపించబడినవారు యెరూషలేముకు తిరిగి వెళ్లేటప్పుడు, షేషబ్జరు పై వస్తువులన్నింటినీ తనతో యెరూషలేముకు తీసుకువెళ్లాడు.

యెరూషలేముకు తిరిగి వచ్చిన వాళ్ల జాబితా

2 వీళ్లు బబులోను రాజ్యంలో నిర్బంధం నుంచి తిరిగి వచ్చినవాళ్లు. గతంలో బబులోను రాజైన నెబుకదెజరు వీళ్లని బందీలుగా పట్టుకొని,

మొదటి సంవత్సరం క్రీ.పూ 538. దేవుడు ... సందేశం యిర్మీయా 25:12-14 చూడండి.

మిగిలివున్నవాళ్లు వివత్తునుంచి తప్పించుకుని బయట పడ్డవాళ్లు. ఇక్కడ యూదా, ఇశ్రాయేలీయుల శత్రువుల సైన్యాలు అక్కడ జరిపిన విధ్వంసకాండలో చావక మిగిలిన యూదా ప్రజలని అర్థం.

షేషబ్జరుకు బహుశా ఇతను జెరుబ్బాబెల్ అయ్యుంటాడు. జెరుబ్బాబెల్ అన్న పదానికి “బబులోనులో అసరిచిత వ్యక్తి” లేక “బబులోను విడిచిపోయినవాడు” అని అర్థం. షేషబ్జరు అన్నది బహుశా అతని అరమాయిక్ పేరు అయ్యుంటుంది.

బబులోనుకు తెచ్చాడు. ఇప్పుడు వాళ్లు యెరూషలేముకు, యూదాకు తిరిగినవారు. వాళ్లు తమతమ సొంత పట్టణాలకి తిరిగి వెళ్లారు. ²జెరుబాబైలుతో పాటు తిరిగవచ్చిన వాళ్లలో యేషూవా, నెహూమ్యా, శెరాయా, రెయేలాయా, మొరైకై, బిల్షను, మిస్సెరేతు, బిగ్వయి, రెహూము, బయనా అనే వాళ్లున్నారు. బబులోను నుంచి తిరిగి వచ్చిన ఇశ్రాయేలీయుల పేర్ల జాబితా, వాళ్ల సంఖ్యల వివరం ఇది:

3	వరోషు వంశస్థులు	2,172
4	షెఫల్యా వంశస్థులు	372
5	అరహు వంశస్థులు	775
6	యేషూవ, యోవాబు వంశాలకి చెందిన పహత్మీయాబు, మోయాబు వంశస్థులు	2,812
7	ఏలూము వంశస్థులు	1,254
8	జత్తూ వంశస్థులు	945
9	జక్కయి వంశస్థులు	760
10	బానీ వంశస్థులు	642
11	బేబై వంశస్థులు	623
12	అజ్కారు వంశస్థులు	1,222
13	అదోనీము వంశస్థులు	666
14	బిగ్వయి వంశస్థులు	2,056
15	అదీను వంశస్థులు	454
16	అబేరు వంశస్థులు (హీక్కియా కుటుంబం)	98
17	బెజయి వంశస్థులు	323
18	యోరా వంశస్థులు	112
19	హోషుము వంశస్థులు	223
20	గిబూబరు వంశస్థులు	95
21	బెత్లెషేము పల్నాసికి చెందినవాళ్లు	123
22	నెలోహ పట్టణం వాళ్లు	56
23	అనాతోతు పట్టణంవాళ్లు	128
24	అజ్కూనెతు పట్టణంవాళ్లు	42
25	కీర్యాతారీము, కెఫీరా, బెయేరోతు పట్టణాలవాళ్లు	743
26	రమా, గెబా పట్టణాలవాళ్లు	621
27	మిక్కుషు పట్టణం వాళ్లు	123
28	బేతేలు, హాయి పట్టణంవాళ్లు	222
29	నెబో పట్టణంవాళ్లు	52
30	మగ్బీషు పట్టణంవాళ్లు	156
31	ఏలూము అనే మరో పట్టణంవాళ్లు	1,254
32	హారీము పట్టణంవాళ్లు	320
33	లోదు, హదీదు, ఓనో పట్టణాలవాళ్లు	725
34	యెరికో పట్టణంవాళ్లు	345
35	సెనాయా పట్టణంవాళ్లు	3,630

³⁶యాజకులు:

యోషూవ కుటుంబానికి చెందిన యెదాయ వంశస్థులు	973
³⁷ ఇమ్మేరు వంశస్థులు	1,052
³⁸ పహూరు వంశస్థులు	1,247
³⁹ హారీము వంశస్థులు	1,017

⁴⁰ఇప్పుడిక లేవీయులలో

హెూదవ్యా కుటుంబానికి చెందిన యేషూవా, కద్మీయేలు వంశస్థులు	74
---	----

⁴¹గాయకుల జాబితా:

అనౌపు వంశస్థులు	128
-----------------	-----

⁴²దేవాలయపు ద్వారపాలకుల వంశస్థులు

షల్లుము, ఆబేరు, బల్మీను, అక్కూబు, హాటేలా, షోబయి వంశస్థులు	139
---	-----

⁴³దేవాలయపు ప్రత్యేక సేవకుల వంశస్థులు జీహో,

హాషూషా, బబూబ్బయోతు,

⁴⁴ కేరోను, సీయహో, పాదోను,

⁴⁵ లెబానా, హాగాబా, అక్కూబు,

⁴⁶ హోగాబు, షల్లుయి, హోనాను,

⁴⁷ గిద్దేలు, గహరు, రెవాయా,

⁴⁸ రెజీను, నెకోదా, గజ్జాము,

⁴⁹ ఉజ్జా, పాసెయ, బేసాయి,

⁵⁰ అన్నా, మెహూసీము, నెప్పూసీము,

⁵¹ బకూబ్బుకు, హకూషా, హర్దూరు

⁵² బజ్జీతు, మెహీదా, హర్షా

⁵³ బర్కోను, సీసెరా, తెమహు

⁵⁴ నెజీయాహు, హాటేవా,

⁵⁵సొలొమోను సేవకుల వంశస్థులు: సొటయి, సోపె

రెతు, పెరుదా,

⁵⁶ యహలా, దర్కోను, గిద్దేలు,

⁵⁷ షెఫల్య, హట్టీలు, పాకెరెతు, జెబాయీము

మరియు అమి

⁵⁸ దేవాలయ సేవకులూ, మరియు సొలొమోను

సేవకుల వంశస్థులు కలిసి మొత్తం 392

⁵⁹లేతల్లెలపూ తల్లిల్లూ, కెరూబు, అద్దాను, ఇమ్మేరు పట్టణాలనుంచి యెరూషలేముకు కొందరు వచ్చారు.

అయితే వీళ్లు తమ కుటుంబాల వాళ్లయిన ఇశ్రాయేలీ

యుల కుటుంబాలకు చెందినవాళ్లమని నిరూపించుకో

లేకపోయారు. వాళ్లెవరంటే,

⁶⁰ దెలాయ్యా, లోబీయా,

నెకోదా సంతతివారు మొత్తం 652

61 యాజకుల కుటుంబాలకు చెందిన ఈ క్రింది వంశస్థులు వున్నారు: హబాయ్యా, హక్కోజా, బర్జిల్లయి వంశస్థులు. (గిలాదుకు చెందిన ఒకడు బర్జిల్లయి అమ్మాయిని పెళ్లి చేసుకున్నాడు. అతను బర్జిల్లయి సంఠివాడిగా పరిగణించబడ్డాడు.)

62 ఏళ్లు తమ వంశ చరిత్రకోసం గాలించారు. కానీ అది వాళ్లకి లభ్యం కాలేదు. వాళ్ల పేర్లు యాజకుల జాబితాలో నమోదు కాలేదు.

తమ పూర్వీకులు యాజకులని వాళ్లు నిరూపించ లేకపోయారు. దానితో, వాళ్లు యాజకులుగా సేవ చేయలేకపోయారు. 63 వాళ్లు ప్రతిష్ఠితమైన వస్తువులను తినకూడదని రాజ్యాధిపతి ఆజ్ఞ జారీ చేశాడు. ఒక యాజకుడు ఊరీము, తుమ్మీము* ధరించి, ఏమి చేయాలని దేవుణ్ణి అడిగేంతవరకు వాళ్లు ప్రతిష్ఠితమైన వస్తువులేమీ తినలేకపోయారు.

64 65 మొత్తంమీద తిరిగవచ్చిన ఆ వంశంలో 42,360 మంది వున్నారు. వాళ్లలో 7,337 మంది స్త్రీ, పురుష సేవకులను పరిగణిస్తే తీసుకోకపోతే తేలివ సంఖ్య ఇది. వాళ్లలో 200 మంది గాయనీ గాయకులు కూడా వున్నారు. 66-67 వాళ్లకి 736 గుర్రాలు, 245 కంచర గాడి దలు, 435 ఒంటెలు, 6,720 గాడిదలు ఉన్నాయి.

68 ఆ వంశం యెరూషలేములోని దేవుని ఆలయానికి చేరుకుంది. తర్వాత కుటుంబ పెద్దలు దేవాలయ నిర్మాణం కోసం తమ కానుకలు సమర్పించారు. పాత దేవాలయం నేలమట్టము చేయబడిన చోటనే కొత్త దేవాలయ నిర్మాణానికి వాళ్లు సమకట్టారు. 69 వాళ్లు దేవాలయ నిర్మాణానికి తమ శక్తి కొద్దీ కానుకలు ఇచ్చారు 1,100 పౌనుల బంగారం, 3లనున్నల వెండి, యాజకులు ధరించే 100 దుస్తులు వాళ్లు ఇచ్చారు.

70 ఈ విధంగా యాజకులు, లేవీ గోత్రీకులు, తదితరులు కొంతమంది యెరూషలేముకి, దాని చుట్టుప్రక్క ప్రాంతాల్ని చేరుకున్నారు. ఈ వంశంలో దేవాలయ గాయకులు, ద్వారపాలకులు, దేవాలయ సేవకులు వున్నారు. తదితర ఇశ్రాయేలీయులు తమ తమ సొంత పట్టణాల్లో స్థిరపడ్డారు.

బలిపీత పునర్నిర్మాణం

3 అలా ఏడవ నెల* నాటికి ఇశ్రాయేలీయులు తమ తమ సొంత పట్టణాలకు చేరుకున్నారు. అప్పుడు వాళ్లందరూ యెరూషలేములో గుమికూడి ఒక ప్రజగా సమైక్యమయ్యారు. 2 యోజాదా కొడుకైన యేషూవ,

ఊరీము, తుమ్మీము తీర్పు చిక్కులో ఉన్నత యాజకుడు ధరించే ప్రత్యేకమైన రాళ్లు. అవి దైవ నిర్ణయాలను పొందేందుకు వినియోగించబడేవి. నిర్గమకాండం 28:30 చూడండి.

అతనితో వున్న యాజకులూ, షయలీయేలు కొడుకు జెరుబ్బాబెలు, అతని సహచరులు ఇశ్రాయేలు దేవునికి బలిపీతం నిర్మించారు. ఇశ్రాయేలీయులు తాము బలులు సమర్పించ గలిగేందుకు వీలుగా ఆ బలిపీతాన్ని నిర్మించారు. సరిగ్గా మోషే ధర్మశాస్త్రంలో పేర్కొన బడినట్లు వాళ్లు ఆ బలిపీతాన్ని నిర్మించారు. మోషే యెహోవాకు ప్రత్యేక సేవకుడు.

3 తమకి సమీపంలో నివసిస్తున్న ఇతర ప్రజలంటే వాళ్లు భయపడ్డారు. అయినా, వాళ్లు ఆగకుండా, పాత పునాది మీదనే బలిపీతాన్ని నిర్మించి, ఉదయంపూటా, సాయంత్రంపూటా దహనబలులు నమర్చిస్తూ వచ్చారు. 4 సరిగ్గా మోషే ధర్మశాస్త్రంలో చెప్పబడినట్లు వాళ్లు పర్వతాల పండుగ చేసుకున్నారు. ఆ పండుగ రోజులు పాడుగునా ప్రతిరోజూ నరైన సంఖ్యలో దహన బలులు సమర్పించారు. 5 అటు తర్వాత, ప్రతి రోజూ నిరంతర దహనబలులు, అమావాస్య రోజున జరిగే బలులు, మరి ఇతర పండుగల రోజులకూ, శెలవు రోజులకూ, స్వేచ్ఛార్పణలను యెహోవా ఆజ్ఞ ప్రకారం అర్పించారు. జనం కూడా యెహోవాకు తాము ఇవ్వాలనుకున్న కానుకలు ఇవ్వవారంభించారు.

6 ఈ విధంగా, ఏడవ నెల మొదటి రోజున, ఆ ఇశ్రాయేలీయులు యెహోవాకు తిరిగి దహనబలులు ఇవ్వవారంభించారు. దేవాలయం అప్పటికి ఇంకా తిరిగి నిర్మించబడకపోయినా కూడా ఈ బలి అర్పణ సాగింది.

దేవాలయ పునర్నిర్మాణం

7 చెరనుంచి విముక్తులై తిరిగి వచ్చిన వాళ్లు రాళ్లు చెక్కేవాళ్లకు, వడ్రంగులకు డబ్బులిచ్చారు. వాళ్లు తూరు, సీదోను ప్రజలకు ఆహారాన్ని, ద్రాక్షారసాన్ని ఒలివనూనెను, లెబానోను నుండి దేవదారు చెట్టుమొద్దులను తెచ్చేందుకు ఇచ్చారు. సొలోమోను మొదటిగా దేవాలయం నిర్మించినప్పుడు తెప్పించి నట్టే, వాళ్లు కూడా ఈ దేవదారు చెట్ల మొద్దులను ఓడల్లో సముద్ర తీర పట్టణమైన యొప్పేకు తెప్పించాలనుకున్నారు. పాఠశీక చక్రవర్తి కోరెషు ఇందుకు వారికి అనుమతి నిచ్చాడు.

8 యెరూషలేములోని దేవాలయం దగ్గరకు వాళ్లు చేరుకున్నమీదట రెండవ ఏడాది రెండవ నెలలో* షయలీయేలు కొడుకైన జెరుబ్బాబెలా, యోజాదా కొడుకైన యేషూవ పని ప్రారంభించారు. వాళ్ల సోదరులు, యాజకులు, లేవీయులు, నిర్బంధంనుంచి యెరూషలేముకు తిరిగి వచ్చిన వాళ్లందరూ వాళ్లతో కలిసి పనిచేయ ప్రారంభించారు. లేవీయుల్లో 20 ఏళ్లు నిండినవాళ్లనీ, అంతకు పైబడినవాళ్లనీ యెహోవా దేవాలయ నిర్మాణంలో నాయకులుగా నియ

మించారు. ⁹దేవాలయ నిర్మాణ కార్యకలాపాలను ఈ కింది వారు అజమాయిషీ చేశారు: యేషూవ మరియు అతని కొడుకులు, మరియు అతని సహోదరులు, కద్మీ యేలు మరియు అతని కొడుకులు (యూదా వంశస్థులు); హేనాదాదు, మరియు అతని కొడుకులు, లేవీయులందరు ¹⁰యెహోషాఫ్త యెహోవా దేవాలయానికి పునాది నిర్మాణాన్ని పూర్తిచేశారు. పునాది పూర్తయ్యాక, యాజకులు యాజకానుస్థులు ధరించి, బూరలు చేతబాసారు. అసాపు కొడుకులు తాళాలు వట్టుకొని నిలబడ్డారు. వాళ్లందరూ యెహోవాను స్తుతించేందు కోసం తమతమ స్థానాల్లో నిలిచారు. ఇదంతా ఇశ్రాయేలు రాజైన దావీదు గతంలో ఆదేశించిన విధంగా జరిగింది. ¹¹వాళ్లు కృతజ్ఞతాస్తుతులు * పాడారు. “యెహోవా మంచివాడు. ఆయన నిజమైన ప్రేమ ఇశ్రాయేలీయుల మీద ఎల్లప్పుడూ నిలిచివుంటుంది” అంటూ వాళ్లు స్తుతి కీర్తనలు పాడారు. చివరిగా అక్కడ ఉన్న మనుష్యులందరూ ఏకమై బిగ్గరగా గొంతెత్తి యెహోవాను కీర్తించారు. యెహోవా దేవాలయానికి పునాది వేయబడిన సందర్భంగా వాళ్లు గొప్ప శబ్దంతో యెహోవాకు సోత్రాలు చెల్లించారు.

¹²అయితే, చాలామంది వృద్ధ యాజకులు, లేవీయులు, వంశ పెద్దలు విలపించారు. ఎందుకంటే, వాళ్లు వెనకటి దేవాలయాన్ని చూసినవాళ్లు. వాళ్లు ఆ పూర్వ వైభవాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకొని, ఈ కొత్త దేవాలయాన్ని చూసినప్పుడు బిగ్గరగా ఏడ్చారు. జనంలో మిగిలిన చాలామంది సరదాగా సంతోషంగా కేరింతలు కొడుతూండగా వాళ్లు విలపించారు. ¹³ఆ ధ్వనులు చాలా దూరం వరకూ వినబడ్డాయి. వాటిలో ఏవి సంతోష ధ్వనులో, ఏవి విలాపాలలో ఎవరూ చెప్పుకోలేక పోయారు.

దేవాలయ పునర్నిర్మాణానికి విరోధులు

4 ¹⁻²ఆ ప్రాంతంలో నివసించే చాలామంది యూదా, బెన్యామీను జాతీయులకు విరోధులు. చెరనుంచి విముక్తులై తిరిగి వచ్చినవాళ్లు ఇశ్రాయేలీయుల దేవుడైన యెహోవాకు దేవాలయం నిర్మిస్తున్నారని విన్న ఆ శత్రువులు జెరుబ్బాబెలు దగ్గరకీ, వంశ పెద్దల దగ్గరకీ వచ్చి, “నిర్మాణంలో మీకు మమ్మల్ని తోడ్పడని వ్వండి. మేమూ మీలాంటివాళ్లమే. మీ దేవుణ్ణి సహాయం నిమిత్తం మేమూ అర్థిస్తాము. అప్పుడు రాజైన ఏనత్తద్దోను మమ్మల్ని ఇక్కడికి తెచ్చినప్పట్లుంచి మేము మీ దేవునికే బలలు సమర్పించాము” అన్నారు.

కృతజ్ఞతాస్తుతులు ఈ కీర్తనల్లో ఒక పదాన్ని ఒక బృందం (లేవీయులు) పాడితే, మరో బృందం (జనం) ప్రతిస్పందించి మరో పదం పాడుతారు. ఇవి బహుశా ఈ కీర్తనలు అయ్యంటాయి. కీర్తనలు 111-118,136.

³కాని, జెరుబ్బాబెలు, యేషూవ, ఇశ్రాయేలుకు చెందిన ఇతర వంశాల పెద్దలూ వాళ్లకి ఇలా సమాధానం చెప్పారు: “కుదరదు, మా దేవుని ఆలయ నిర్మాణంలో మాకు తోడ్పడే అవకాశం మీకు లేదు. యెహోవాకు ఆలయ నిర్మాణం చేసే హక్కు మాది మాత్రమే. యెహోవా ఇశ్రాయేలీయుల దేవుడు. ఇది పారశీక చక్రవర్తి కోరేషు మాకు ఇచ్చిన ఆజ్ఞ.”

⁴ఈ మాటలతో వాళ్లకి కోపం వచ్చింది. దానితో వాళ్లు యూదులకు ఇబ్బందులు కలిగించారంటారు. దేవాలయం నిర్మించకుండా యూదులను వాళ్లు నిరుత్సాహపరిచి, నిరోధించసాగారు. ⁵వాళ్లు ప్రభుత్వాధికారులకు లంచాలిచ్చి, వాళ్లు యూదా ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా పని చేసేలా చూశారు. ఆ అధికారులు యూదుల దేవాలయ నిర్మాణ పథకాలను భగ్నం చేసేందుకు నిరంతరం కృషిచేశారు. కోరేషు పారశీక చక్రవర్తిగా పున్నకాలంలో ద్రాగ్వేషు పారశీక చక్రవర్తి అయ్యేంత వరకూ వాళ్లు యూ ప్రయత్నం కొనసాగింది. ⁶యూదులను అడ్డుకొనేందుకుగాను ఆ శత్రువులు పారశీక చక్రవర్తికి లేఖలు వ్రాశారు. అహాష్వేరోషు* చక్రవర్తి అయిన ఏదాది వాళ్లకే లేఖ వ్రాశారు.

యెరూషలేము పునర్నిర్మాణానికి విరోధులు

⁷ఆ తరువాత అర్ధహష్ట* పారసీకానికి కొత్తగా రాజు అయిన కాలంలో, వాళ్లలో కొందరు యూదుల మీద నిందారోపణలు చేస్తూ లేఖలు రాశారు. అలా రాసినవాళ్లు: బిష్షాము, మిత్రదాతు, టాబెయేలు, ఆ బృందానికి చెందిన ఇతరులు. వాళ్లు అర్ధహష్టకు ఆ లేఖలు అరమాయికు* భాషలో, అరమాయికు లిపిలో వ్రాశారు. ⁸*అప్పుడు ప్రాంతీయాధికారి రెహూము, కార్యదర్శి పిష్టుయూ కూడా యెరూషలేము ప్రజలకి వ్యతిరేకంగా ఒక లేఖ వ్రాసి, పారసీక చక్రవర్తి అర్దుషష్టకి పంపారు. ఆ లేఖలో వాళ్లెలా వ్రాశారు.

⁹ప్రాంతీయాధికారి రెహూము, కార్యదర్శి పిష్టుయూ, న్యాయమూర్తులు, టర్పెలాయేలు, పారసీకం, అర్కె, బబులోను, సూసాకి చెందిన ఏలాము మరియు ఇతర ప్రాంతాల ప్రజలమీది ముఖ్యాధికారులు, ¹⁰గొప్పవాడైన బలవంతుడైన అషురుబనిపాలు సమరియా నగరానికి,

అహాష్వేరోషు సుమారు క్రీ.పూ 485-465 సంవత్సరాల్లో పారశీక చక్రవర్తి.

అర్ధహష్ట క్రీ.పూ సుమారు 465-424 సంవత్సరాలలో పారశీక చక్రవర్తి అయిన అహాష్వేరోషు కొడుకు.

అరమాయికి బబులోను సామ్రాజ్యంలో అధికార భాష.

8వ పచనం ఇక్కడ మూలభాష హెబ్రీనుండి అరమాయికకు మారుతుంది.

యూఫ్రటీసు నదికి పశ్చిమ ప్రాంతలకూ తరలించిన ప్రజల మహాజరు.

¹¹ అర్హహషస్ట ప్రభువుకి, యూఫ్రటీసు నది యొక్క పశ్చిమాన నివసించే తమ దాసులు చేసుకున్న విన్నపం:

¹² అర్హహషస్ట మహారాజుగారికి, తమరు తమ వద్ద నుంచి పంపివేసిన యూదులు ఇక్కడికి చేరుకున్నారు. ఆ యూదులు ఇప్పుడా నగరాన్ని తిరిగి పునర్నిర్మించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. యెరూషలేము ఒక చెడ్డ నగరం. ఆ నగర ప్రజలు ఎల్లప్పుడూ ఇతర రాజుల మీద తిరగబడుతూవచ్చారు. ఇప్పుడు యూదులు పునాదులు కట్టుదిట్టంచేసి, ప్రాకారాల కడుతున్నారు.*

¹³ అంతేకాదు అర్హహషస్ట మహాప్రభూ, యెరూషలేము నగరమూ, దాని ప్రాకారాలూ తిరిగి నిర్మింపబడినట్లయితే, యెరూషలేము ప్రజలు తమ వృత్తిపన్నులు చెల్లించడం నిలిపేస్తారు. తమ గౌరవార్థం డబ్బు పంపడం మానేస్తారు. వాళ్లు నుంకం పన్నులు చెల్లించడం కూడా మానేస్తారు. ఏలిసవారికి ఆ సామ్రాజ్యం నష్టమవుతుంది.

¹⁴ ప్రభువుల పట్ల మాకు బాధ్యతవుంది. తమకీ సవ్తాలు వాటిల్లడం మేము చూడలేము. అందుచేతనే తమకీ విషయాలు తెలియజేసుకుంటున్నాము.

¹⁵ అర్హహషస్ట మహారాజా, తమకు పూర్వం రాజ్యమేలిన రాజులు వ్రాయించిన చరిత్ర పత్రాలు తమరు పఠింపండి. ఆ పత్రాలపల్లె యెరూషలేము ఎల్లప్పుడూ యితర రాజులకు వ్యతిరేకంగా తిరుగబడినట్లు తమకు తెలియవస్తుంది. ఇతర రాజులకూ, రాజ్యాలకూ వీళ్ల తిరుగుబాట్లు పెద్దకీడుగా పరిణమించాయి. ప్రాచీనకాలం నుంచీ యీ నగరంలో అనేక తిరుగుబాట్లు ప్రారంభమయ్యాయి! యెరూషలేము నాశనం చేయబడినది సరిగ్గా అందుకే!

¹⁶ అర్హహషస్ట మహారాజా, ఈ నగరమూ, దాని ప్రాకారాలూ తిరిగి నిర్మింపబడినట్లయితే, యూఫ్రటీసు నదికి పశ్చిమానగల ప్రాంతంమీద తమకు అదుపు తప్పిపోతుందని తమకు తెలియజేయాలని కోరుకుంటున్నాము.

ప్రాకారాల కడుతున్నారు నగర రక్షణ చేసుకునే మార్గాల్లో యిదొకటి. యూదులు చక్రవర్తికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు సన్నాహాలు చేస్తున్నట్లు స్ఫురించేయడం యీ వ్యక్తుల సంకల్పం.

¹⁷ అప్పుడు అర్హహషస్ట చక్రవర్తి వాళ్లకి ఇలా సమాధానం ఇచ్చాడు:

పాంతీయాధికారి రెహూముకీ, కార్యదర్శి పిష్టుయీకీ, సమరియాలోనూ, యూఫ్రటీసు నదికి పశ్చిమానా మీతో బాటు నివసించేవారికీ, ఖభాకాంక్షలు.

¹⁸ మీరు మాకు పంపిన లేఖను అనువదించి మాకు వినిపించారు. ¹⁹ నా వెనుకటి రాజుల పత్రాలు గాలించవలసిందిగా నేను ఆదేశించాను. ఆ పత్రాలు చదివి వినిపించారు. రాజులకి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాట్లు చేసిన సుద్దీర్ఘ చరిత్ర యెరూషలేముకు ఉన్నట్లు మేము కనుగొన్నాము. యెరూషలేములో తరచూ పితూరిలు, తిరుగుబాట్లు సంభవించాయి. ²⁰ యెరూషలేమునూ, యూఫ్రటీసు నదికి పశ్చిమానగల ప్రాంతమంతటినీ శక్తినంపన్నులైన రాజులు పాలించారు. పన్నులు, రాజుల గౌరవార్థం కానుకలు, నుంకం పన్నులు ఆ రాజులకు చెల్లింపబడ్డాయి.

²¹ ఇప్పుడిక మీరు చేయవలసినది, వాళ్లని పని నిలిపివేయవలసినదిగా ఆజ్ఞ జారీ చేయడం. యెరూషలేము పునర్నిర్మాణం జరగకుండా మీరా ఆజ్ఞ ఇవ్వాలని నా ఆదేశం. ²² ఈ వ్యవహారంలో అశ్రద్ధ జరగకుండా మీరు జాగ్రత్త వహించాలి. మనం యెరూషలేము పునర్నిర్మాణాన్ని కొనసాగివివ్వరాదు. అదే జరిగితే మాకింక యెరూషలేమునుంచి ఎంత మాత్రమూ డబ్బు ముట్టదు.

²³ అర్హహషస్ట చక్రవర్తి పంపిన ఈ లేఖ నకలు రెహూముకీ, కార్యదర్శి పిష్టుయీకీ, వాళ్లతోపున్న ఇతర ప్రజలకు అందింది. దాన్ని చదివిన మీదట వాళ్లు వెంటనే యెరూషలేములోని యూదుల వద్దకు వెళ్లారు. ఆ యూదుల చేత నిర్మాణపు పనిని వాళ్లు బలవంతాన నిలిపివేయించారు.

దేవాలయ నిర్మాణపు పని నిలిచిపోవుట

²⁴ దానితో, యెరూషలేములోని యెహోవా దేవాలయ నిర్మాణపు పని నిలిచిపోయింది.* పారసీక చక్రవర్తి దర్యావేషు పాలన రెండవ సంవత్సరం* దాకా తిరిగి ఈ నిర్మాణ కృషి కొనసాగలేదు.

దేవాలయ ... నిలిచిపోయింది అహ్వేరోషు కాలంలో దేవాలయ నిర్మాణం కృషి నిలిపివేయబడిన ఘటనకి యిది ప్రస్తావన. అంతేగాని, అర్హహషస్ట కాలంలో నగర ప్రాకారాల నిర్మాణ కృషి నిలిపివేయబడిన దానికి కాదు ప్రస్తావన.

దర్యావేషు ... రెండవ సంవత్సరం క్రీ.పూ 520.

5 ఆ కాలంలో ప్రవక్తలైన హగ్గయి,* ఇద్దో కొడుకు జెకర్యా* దేవుని పేరిట ప్రవచించారు. యూదా, యెరూషలేములలోని యూదులను వాళ్లు ప్రోత్సహించారు. ²దానితో, షియత్తీయేలు కొడుకు జెరుబ్బాబెలు, యోజాదాకు కొడుకు యేషూవలు యెరూషలేములోని దేవాలయ నిర్మాణ కృషిని తిరిగి ప్రారంభించారు. దేవుని ప్రవక్తలందరూ వారితో ఉండి, ఆ పనికీ తోడ్పడుతూ వచ్చారు. ³ఆ కాలంలో యూఫ్రటీసు నది పశ్చిమ ప్రాంతానికి తత్తెనైయు అధిపతి. తత్తెనైయు, షెతర్బోజ్నయి, వారి సహూ దోగ్గులు నిర్మాణ కృషి సాగిస్తున్న జెరుబ్బాబెలు, యేషూవ, తదితరుల వద్దకు వెళ్లి, “ఈ దేవాలయాన్ని పునర్నిర్మించి, దీన్ని సరికొత్తదానిగా రూపొందించడానికి మీకు ఎవరు అనుమతించారు?” అని నిలదీశారు. ⁴అంతే కాదు, వాళ్లు జెరుబ్బాబెలును, “ఈ భవనం పని చేస్తున్న వాళ్ల పేర్లు యేమిటి?” అని కూడా ప్రశ్నించారు. ⁵అయితే, యూదా నాయకుల మీద దేవుని దృష్టి వుంది. దర్యావేషు చక్రవర్తికి భవన నిర్మాతలు లేఖలు పంపుకున్నారు. చక్రవర్తి సమాధానం పంపేదాకా, వాళ్లు పనిని నిలుపు చేయవలసిన అవసరం లేకపోయింది. వాళ్లు తమ నిర్మాణ కృషిని కొనసాగించారు.

⁶యూఫ్రటీసు నది పశ్చిమ ప్రాంతాధిపతి అయిన తత్తెనైయు, షెతర్బోజ్నయి, వారి ముఖ్య సహూ దోగ్గులు దర్యావేషు చక్రవర్తికి ఒక లేఖ పంపారు. ⁷ఆ లేఖ నకలు ఇది: దర్యావేషు చక్రవర్తికి శుభం!

⁸దర్యావేషు చక్రవర్తికి మేము ఇందు మూలంగా తెలియజేసేది ఏమంటే, తమ ఆదేశం మేరకు యూదా రాజ్యంలో గొప్ప దేవుని ఆలయానికి మేము వెళ్ళాము. యూదాలోని ప్రజలు ఆ ఆలయాన్ని పెద్దపెద్ద రాళ్లతో కడుతున్నారు. గోడల్లో వాళ్లు పెద్ద దూలాల పరుస్తున్నారు ఎంతో శ్రద్ధగా పనిచేస్తున్నారు. వాళ్లు చాలా వేగంగా నిర్మాణం సాగిస్తున్నారు. త్వరలోనే పని పూర్తవుతుంది. ⁹వాళ్లు చేస్తున్న పనిని గురించి మేము వాళ్ల నాయకుల్ని కొన్ని ప్రశ్నలు అడిగాము. “ఈ దేవాలయాన్ని తిరిగి నిర్మించేందుకూ, కొత్తదానిగా దాన్ని రూపొందించేందుకూ మీకు ఎవరు అనుమతి ఇచ్చారు?” అని మేము ప్రశ్నించాము. ¹⁰మేము వాళ్ల పేర్లు కూడా అడిగాము. వాళ్లెవరో మీరు తెలుసుకోగలిగేందుకు వీలుగా మేము వాళ్ల పేర్లు వ్రాసి పెట్టాలని అనుకున్నాము. ¹¹వాళ్లు మాకు ఇచ్చిన సమాధానం యిది:

“మేము భూ, వరలోకాల అధిపతియైన యెహోవా దేవుని సేవకులం. చాలా సంవత్సరాల క్రితం ఇశ్రాయేలు మహారాజొకడు నిర్మించి ముగించిన దేవాలయాన్ని మేమిప్పుడు తిరిగి నిర్మిస్తున్నాం.

¹²కాని, మా పూర్వీకులు దేవునికి కోపం తెప్పించారు. ఆయన వారిని బబులోను రాజైన నెబుకద్నెజరుకు లోబరిచాడు. నెబుకద్నెజరు ఈ దేవాలయాన్ని నిర్మూలించాడు. ప్రజలను బలవంతాన బబులోనుకు బందీలుగా తీసుకుపోయాడు. ¹³అయితే, కోరెషు చక్రవర్తి దేవాలయం తిరిగి నిర్మింపబడాలని ఒక ప్రత్యేకాజ్ఞ జారీ చేశాడు.

¹⁴కోరెషు గతంలో యెహోవా దేవాలయం నుంచి కొల్లగొట్టిన వెండి, బంగారు వస్తువులను బబులోనులోని అబద్ధపు దేవత ఆలయం నుంచి బయటికి తీయించాడు. నెబుకద్నెజరు గతంలో ఆ వస్తువులను యెరూ షలేములోని ఆలయం నుంచి కొల్లగొట్టి, వాటిని బబులోనులోని తన అబద్ధపు దేవత దేవాలయంలో ఉంచాడు. ఇప్పుడు కోరెషు చక్రవర్తి ఆ వెండి, బంగారు వస్తువులను షేష్పజ్జరుకు ఇచ్చాడు. కోరెషు షేష్పజ్జరును ప్రాంతీయాధికారిగా నియమించాడు.”

¹⁵కోరెషు షేష్పజ్జరును ఇలా ఆదేశించాడు: “నువ్వీ వెండి, బంగారు వస్తువులను తీసుకుపోయి, వాటిని తిరిగి యెరూషలేములోని దేవాలయంలో పెట్టు. గతంలో ఉన్న చోటనే దేవాలయాన్ని తిరిగి నిర్మింప జేయి.” ¹⁶షేష్పజ్జరు వచ్చి, యెరూషలేములోని దేవాలయానికి పునాదులు నిర్మించాడు. ఆనాటి నుంచి నేటిదాకా పని కొనసాగింది. అయితే, ఆ పని యింకా పూర్తి కాలేదు.

¹⁷ఇప్పుడిక, తమకీ సమ్మతమేతే, చక్రవర్తి గారి ఆధికారిక చారిత్రక పత్రాలను గాలించండి. యెరూషలేములో దేవాలయం నిర్మించుమని కోరెషు చక్రవర్తి ఆజ్ఞ జారీచేశారన్న మాట నిజమేనేమో పరీశీలించండి. తర్వాత తమరీ విషయంలో తీసుకున్న నిర్ణయమేమిటో దయచేసి మాకొక లేఖద్వారా తెలియజేయండి.

దర్యావేషు ఆజ్ఞ

6 దర్యావేషు చక్రవర్తి తన ముందరి రాజుల చారిత్రక పత్రాలను గాలించవలసిందిగా ఆదేశించాడు. ఆ పత్రాలు బబులోనులో ఉన్నను పదిలపరచిన ఖజానాలోనే పదిలపరచబడ్డాయి. ²మాదీయ రాష్ట్రంలోని ఎగ్బతానా కోటలో చుట్టబడిన పత్రం ఒకటి కని

హగ్గయి హగ్గయి 1:1 చూడండి.
ఇద్దో కొడుకు జెకర్యా జెకర్యా 1:1 చూడండి.

పించింది. ఆ చుట్టబడిన పత్రం* లో యిలా వ్రాయ బడివుంది:

అధికార పత్రం: ³కోరెషు చక్రవర్తి పాలన మొదటి సంవత్సరంలో, కోరెషు యెరూషలేము లోని దేవాలయం విషయంలో ఈ కింది ఆజ్ఞ జారీ చేశాడు. ఆ ఆజ్ఞలో ఇలా పేర్కొన బడింది: బలులు అర్పించేందుకు అనువైన యెరూష లేము దేవాలయం తిరిగి నిర్మించబడాలి. దానికి పునాదులు వెయ్యనియ్యండి, దేవాలయం (పొడవు 90 అడుగులు, వెడల్పు 90 అడుగులు వుండాలి.) ⁴దాని చుట్టు వుండే గోడ మూడు వరుసల పెద్ద రాళ్లతో, ఒక వరుస పెద్ద కొయ్య దూలాలతో నిర్మించబడాలి. దేవాలయ నిర్మాణాని కయ్యే ఖర్చులు చక్రవర్తి ఖజానానుంచి చెల్లించాలి. ⁵అంతేకాదు, దేవాలయం నుంచి తెచ్చిన వెండి, బంగారు వస్తువులు తిరిగి వాటి వాటి స్థానాల్లో వుంచబడాలి. వెనక, నెబుకద్నెజరు యెరూషలేములోని దేవాలయం లోంచి కొల్లగొట్టి, ఆ వస్తువులను బబులోనుకు తెచ్చాడు. వాటిని తిరిగి ఆ దేవాలయంలో వుంచాలి.

⁶ఇప్పుడేక దర్యావేషునైన నేను, యూఫ్ర టీసు నది పశ్చిమ ప్రాంత అధికారియైన తత్తె నైయు, షెతర్బొజ్షుయినీ, ఆ రాజ్యంలో నివ సించే అధికారులందరినీ యెరూషలేముకు దూరంగా వుండవలసిందిగా ఆజ్ఞాపిస్తున్నాను.

⁷అక్కడి పనివాళ్లని వేధించకండి. ఆ దేవాలయ నిర్మాణాన్ని ఆపేందుకు ప్రయత్నించకండి. యూదా పాలనాధికారి, యూదా నాయకులూ ఆ దేవాలయాన్ని తిరిగి నిర్మించాలి. ఆ దేవాలయం పూర్వం ఎక్కడున్నదో సరిగ్గా అదే స్థలంలో దాన్ని తిరిగి నిర్మించాలి.

⁸ఇప్పుడు నేనీక్రింది ఆజ్ఞను జారీ చేస్తున్నాను. దేవాలయం నిర్మిస్తున్న యూదా పెద్దలకు, మీరు ఈ కింది వసులు చెయ్యాలి. దేవాలయ నిర్మాణ ఖర్చులు పూర్తిగా ఖాజానా నుంచి చెల్లించబడాలి. ఆ సొమ్ము యూఫ్రటిసు నది పశ్చిమ ప్రాంతంలోని రాష్ట్రాల నుంచి పన్నుల రూపంలో వసూలు చేయబడాలి. ఆ నిర్మాణం ఆగిపోకుండా వుండేందుకుగాను మీరి

వసులు త్వర త్వరగా చెయ్యాలి. ⁹వాళ్లకి ఏమి కావాలన్నా సరే ఇవ్వండి. పరలోక దేవునికి బలి ఇచ్చేందుకు వాళ్లు దూడలు, పొట్టేళ్లు, గొర్రెపిల్లలు కావాలంటే, వాటిని వాళ్లకి ఇవ్వండి. యెరూషలేము యాజకులు గోధుమలు, ఉప్పు, ద్రాక్షారసం, నూనె కావాలంటే, వాటిని మీరు ప్రతిరోజూ వాళ్లకి తప్పనిసరిగా ఇవ్వండి. ¹⁰పరలోక దేవుని సంతృప్తి పరచేందుకోసం మీరు వీటిని యూదా యాజకులకు ఇవ్వండి. ఆ యాజకులు నా కోసం, నా కొడుకుల కోసం ప్రార్థన చేసేందుకుగాను మీరు వాటిని వాళ్లకి ఇవ్వండి.

¹¹దీనికి తోడు నా మరో ఆజ్ఞ: ఎవరైనా ఈ ఆజ్ఞను అతిక్రమిస్తే అతని ఇంటి దూలాన్ని ఊడపీకి, దానితో అతని పాట్రలో పొడవాలి. అతని ఇంటిని ధ్వంసంచేసి, దాన్నేక రాళ్లకుప్పగా మార్చాలి. ¹²దేవుడు యెరూషలేములో తన నామమును ఉంచాడు. ఈ నా ఆజ్ఞను దిక్కరించ ప్రయత్నించే వ్యక్తి ఒక రాజైనా, మరొకడెవడైనా, అతన్ని ఆ దేవుడు ఓడిస్తాడని నేను ఆశిస్తున్నాను. యెరూషలేము లోని ఈ దేవాలయాన్ని ధ్వంసం చేయాలని ఏ వ్యక్తి అయినా ప్రయత్నిస్తే, దేవుడు అతన్ని నాశనం చేస్తాడని నేను ఆశిస్తున్నాను. జాగ్రత్త, ఇది నా (దర్యావేషు చక్రవర్తి) తిరుగులేని ఆజ్ఞ. దీన్ని విధిగా వెంటనే, పూర్తిగా పాటించాలి!

దేవాలయ నిర్మాణ పరిపూర్తి, ప్రతిష్ఠ

¹³సరే, యూఫ్రటిసు నది పశ్చిమ ప్రాంత పాలనాధికారి తత్తెనైయు, షెతర్బొజ్షుయినీ, వారి సహోద్యోగులు దర్యావేషు చక్రవర్తి ఆజ్ఞను సంపూర్ణంగా పాటించారు. ¹⁴దానితో, యూదుల పెద్దలు (నాయకులు) నిర్మాణ కృషిని కొనసాగించారు. ప్రవక్త హగ్గుయ, ఇద్దో కొడుకు జెకర్యాల ప్రోత్సాహంతో వాళ్లు జయప్రదమయ్యారు. వాళ్ల దేవాలయ నిర్మాణాన్ని పూర్తి చేశారు. ఇశ్రాయేలీయుల దేవుని ఆజ్ఞాపాలన క్రమంలో యీ పని పూర్తయింది. ఈ పని పూర్తయ్యేందుకు పారసీక చక్రవర్తులైన కోరెషు, దర్యావేషు, అర్థూషస్తల ఆజ్ఞలు పాలించబడటం కూడా కారణమే.

¹⁵దేవాలయ నిర్మాణం అదారు నెల, మూడవ రోజున* దర్యావేషు చక్రవర్తి పాలన ఆరవ ఏట* పూర్తయింది.

చుట్టబడిన పత్రం చర్యంతోను, పవీరన్ అనే చెట్టు వట్టలతోను చుట్టబడిన పత్రం ఆటిమీద లేఖలు, పుస్తకాలు వ్యవహార రిత్రాలు వ్రాయబడివి.

అదారు ... మూడవ రోజున ఫిబ్రవరి-మార్చి, కొందరు వ్రాచిన రచయితలు "అదారు 23వ రోజు" అని పేర్కొన్నారు.

దర్యావేషు ... ఆరవ ఏట క్రీ.పూ 515.

¹⁶అప్పుడీక ఇశ్రాయేలీయులు, యాజకులు, లేవీయులు, నిర్బంధంనుంచి వెనక్కి తిరిగి వచ్చిన ఇతరులు ఆ దేవాలయ ప్రతిష్ఠను పెద్ద పండుగలా, ఎంతో సంతోషంగా జరుపుకున్నారు.

¹⁷వాళ్లు దేవాలయ ప్రతిష్ఠ పండుగను యిలా జరుపుకున్నారు: వాళ్లు 100 ఎడ్లను, 200 పొట్టెళ్లను, 400 గొర్రెపోతులను బలి ఇచ్చారు. వాళ్లు 12 మేకపోతులను ఇశ్రాయేలీయులందరి కొరకు పాపపరిహారార్థం బలిగా యిచ్చారు. అది ఒక్కొక్క వంశానికి ఒకటి చొప్పున 12 వంశాల ఇశ్రాయేలీయులకు.

¹⁸అటు తర్వాత, యెరూషలేము దేవాలయంలో సేవల నిమిత్తం వాళ్లు తమ వంశాల్లోనూ, లేవీయులు తమ వంశాల్లోనూ, యాజకులను ఎంపిక చేశారు. వాళ్లి కార్యక్రమాలను సరిగ్గా మోషే ధర్మశాస్త్రంలోని నిబంధనల ప్రకారం చేశారు.

పస్కా పండుగ

¹⁹*మొదటి నెల పద్నాలుగవ రోజున నిర్బంధం నుంచి వెనక్కి తిరిగి వచ్చిన యూదులు పస్కా పండుగ జరుపుకున్నారు. ²⁰యాజకులు, లేవీయులు ఆ రోజున తమను తాము శుద్ధిచేసుకున్నారు. వాళ్లందరూ తమని తాము శుభ్రం చేసుకుని పస్కా పండుగ నాడు చేసుకునేందుకు సంసిద్ధులయ్యారు. లేవీయులు నిర్బంధంనుంచి తిరిగి వచ్చిన యూదులందరి కోసం పస్కా పండుగ గొర్రెపొట్టెల్ని బలియిచ్చారు. వాళ్లి బలిని తమ సోదరులైన యాజకుల కోసం, తమకోసం ఇచ్చారు.

²¹అలాగ, నిర్బంధంనుంచి తిరిగి వచ్చిన ఇశ్రాయేలీయులందరూ పస్కా పండుగ భోజనం చేశారు. ఇతరులు స్నానాదులతో తమని తాము శుభ్రం చేసుకుని, ఆ దేశంలో నివసించే ఇతర మనుష్యుల అపరిశుభ్ర అంశాలనుంచి తమని తాము వేరు చేసుకున్నారు. అలా పరిశుద్ధులైన వాళ్లు కూడా పస్కా పండుగ భోజనంలో పాల్గొన్నారు. వాళ్లు సహాయం కోసం, ఇశ్రాయేలీయుల దేవుడైన యెహోవా దగ్గరకు పోగిలిగొందుకు, వారు తమ్మును తాము వేరు చేసుకొని పరిశుద్ధ పరచుకొన్నారు.

²²వాళ్లు ఏడు రోజులపాటు పులియని రొట్టెల పండుగను ఎంతో సంబరంగా జరుపుకున్నారు. అప్పుడు రాజు* మనోవైఖరిని మార్చి, యెహోవా వాళ్లకెంతో సంతోషం కలిగించాడు. దానితో, అప్పుడు

19వ పవనం ఇక్కడ మూల పాఠం అరామాయకు భాషనుంచి హెబ్రీ భాషకి మారింది.

అప్పుడు రాజు బహుశా: యిది పారశీక రాజు దర్యావేష కావచ్చు.

చక్రవర్తి దేవాలయ పునర్నిర్మాణ కృషిని సాగించేందుకు వాళ్లకి తోడ్పడ్డాడు.

యెరూషలేముకు ఎజ్రా రాక

7 ఈ సంఘటనల తర్వాత* సారసీక రాజు అర్తహషస్త పాలన కాలంలో ఎజ్రా బబులోను నుంచి యెరూషలేముకి వచ్చాడు. ఎజ్రా శెరాయా కొడుకు. శెరాయా అజర్యా కొడుకు, అజర్యా హిమ్కియా కొడుకు, ²హిమ్కియా షల్లాము కొడుకు. షల్లాము సాదోకు కొడుకు, సాదోకు అహీబూబు కొడుకు, ³అహీబూబు అమర్యా కొడుకు. అమర్యా అజర్యా కొడుకు. అజర్యా మెరాయోతు కొడుకు. ⁴మెరాయోతు జెరవ్య కొడుకు. జెరవ్య ఉజ్జీ కొడుకు. ఉజ్జీ బుక్కి కొడుకు.

⁵ బుక్కి అబీషూవ కొడుకు. అబీషూవ ఫీనెహోను కొడుకు. ఫీనెహోను ఎలియాజరు కొడుకు. ఎలియాజరు ప్రధాన యాజకుడైన అహోరోను కొడుకు. ⁶బబులోను నుండి యెరూషలేముకు వచ్చిన ఎజ్రా గొప్ప ఉపదేశకుడు.* అతనికి మోషే ధర్మశాస్త్రం యెహోవా ద్వారా ఇప్పబడింది. యెహోవా ఎజ్రాకి తోడుగా వున్నాడు. అందుకని, అర్తహషస్త మహారాజు ఎజ్రా కోరుకున్నదల్లా ఇచ్చాడు.

⁷ఎజ్రాతోబాటు అనేక మంది ఇశ్రాయేలీయులు తిరిగి వచ్చారు. వాళ్లతో యాజకులు, లేవీయులు, గాయకులు, ద్వార పాలకులు, ఆలయ సేవకులు వున్నారు. ఆ ఇశ్రాయేలీయులు అర్తహషస్త చక్రవర్తి పాలన ఏడవ సంవత్సరంలో యెరూషలేముకి తిరిగి వచ్చారు. ⁸అర్తహషస్త చక్రవర్తిగా అయిన ఏడవ సంవత్సరం, అయిదవ నెలలో ఎజ్రా యెరూషలేముకి చేరుకున్నాడు. ⁹ఎజ్రా, అతనితో ఒక బృందం మొదటి నెల మొదటి రోజున బబులోను నుంచి బయల్దేరారు. ఎజ్రా యెరూషలేముకి అయిదవ నెల ఒకటవ రోజున చేరు కున్నాడు. యెహోవా దేవుడు అతనికి తోడుగా వున్నాడు. ¹⁰ఎజ్రా యెహోవా ధర్మశాస్త్ర అధ్యయనానికీ, దాన్ని అనుసరించేందుకూ తన కాలమంతటిసీ ఎంతో శ్రద్ధగా వినియోగించాడు. ఎజ్రా ఇశ్రాయేలీయులకు యెహోవా ఆజ్ఞలనూ, ఆదేశ సూత్రాలనూ బోధించాలని కోరుకున్నాడు. అంతమాత్రమే కాదు, ఇశ్రాయేలీ ప్రజల ఆ ఆజ్ఞలను అనుసరించడంలో వారికి తోడ్పడాలని కూడా అతను కోరుకున్నాడు.

ఈ సంఘటనల తర్వాత ఎజ్రా 6కి, ఎజ్రా 7కి మధ్య 58 సంవత్సరాల కాలవ్యవధి వుంది. ఎప్పేరు సంఘటన జరిగినది యీ కాలంలోనే.

ఉపదేశకుడు శబ్దార్థం "లేఖరి." గ్రంథాలకు ప్రతులు వ్రాసే వ్యక్తి. అలాంటి వ్యక్తులు ఆ గ్రంథాలు అధ్యయనం చేసి, ఉపదేశకులయే వారు.

ఎజ్రాకి అర్ధహాషు చక్రవర్తి లేఖ

11 ఎజ్రా యాజకుడు, ఉపదేశకుడు, యెహూవా ప్రభువు ఆదేశాలను గురించి, ధర్మశాస్త్ర నిబంధనలను గురించి అతనికి బాగా తెలుసు.

12 ఎజ్రా ఉపదేశకునికి అర్ధహాషు మహారాజు పంపిన లేఖనకలు: యాజకుడూ, పరలోక దేవుని ధర్మశాస్త్ర ఉపదేశకుడూ అయిన ఎజ్రాకి: అభివందనాలు! 13 ఈ క్రింది ఆజ్ఞ జారీ చేస్తున్నాను, నా సామ్రాజ్యంలో నివసిస్తున్న ఏ వ్యక్తి, యాజకుడు, లేక లేవీయుడు అయినా ఎజ్రాతో బాటు యెరూషలేముకు పోవాలన కుంటే, అతనలా పోవచ్చు.

14 ఎజ్రా! నా ఏడుగురు మంత్రులూ, నేనూ, నిన్ను పంపిస్తున్నాం. నువ్వు యూదాకి, యెరూషలేముకి వెళ్ళాలి. మీ దేవుని ధర్మ శాస్త్రాన్ని మీ ప్రజల ఎలా ఆచరిస్తున్నారో పరిశీ లించు, పర్యవేక్షించు. ఆ ధర్మశాస్త్రం నీ దగ్గర వుంది కదా.

15 నా మంత్రులూ, నేనూ ఇశ్రాయేలు దేవు నికి వెండి బంగారాలు యిస్తున్నాం. దేవుడు యెరూషలేములో వుంటాడు. నువ్వు సీతో ఈ వెండి, బంగారాలు తీసుకువెళ్ళాలి. 16 అంతే కాదు, నువ్వు బబులోను దేశంలోని రాష్ట్రాలన్నిం ట్లోనూ పర్యటించి, మీ ఇశ్రాయేలు ప్రజల నుంచి, యాజకులనుంచి, లేవీయుల నుంచి కానుకలు పోగుచెయ్యి. ఆ కానుకలు యెరూష లేములోని ఆలయ నిర్మాణం నిమిత్తం ఉద్దేశింప బడ్డాయి.

17 ఆ సొమ్మును ఎడ్లను, పాల్వేళ్లను, గొర్రె పిల్లలను కొనేందుకు వినియోగించు. ఆ బలల తో బాటు సమర్పించబడిన దాన్యార్థణలనూ, పానార్థణలనూ కొను. తర్వాత యెరూషలేము లోని మీ దేవుని దేవాలయంలో వాటిని బలి ఇవ్వు. 18 తర్వాత నువ్వు, నీ సోదర యూదులూ ఇంకా మిగిలిపోయిన వెండి బంగారాలను మీ ఇష్టం వచ్చిన విధంగా వాడు కోవచ్చు. దాన్ని మీ దేవునికి ప్రీతికరమైన పద్ధతిలో ఉపయోగించు. 19 నువ్వు వస్తువు లన్నీ యెరూషలేము దేవుని సన్నిధికి తీసుకుపో. ఆ వస్తువులు మీ దేవుని ఆరాధన కోసం. 20 మీ దేవుని ఆలయం కోసం అవసరమైన అనేక ఇతర వస్తువులను కూడ మీరు పొందవచ్చు. నీకు అవసరమైన ఏ వస్తువు కోసమైనా సొమ్మును రాజు ఖజానా నుంచి తీసుకో.

21 అర్ధహాషు చక్రవర్తివైన నేను ఈ క్రింది ఆజ్ఞను జారీచేస్తున్నాను: యూఫ్రటిసు నది పశ్చిమ ప్రాంతంలో రాజధానిని పర్యవేక్షిస్తున్న

వ్యక్తులందరికీ ఎజ్రా ఏమి కోరుకుంటే, దాన్ని అతనికి ఇవ్వవలసిందిగా ఆజ్ఞాపిస్తున్నాను. ఎజ్రా యాజకుడు, పరలోక దేవుని ధర్మశాస్త్రాన్ని బోధించే ఉపదేశకుడు. మీరీ పనిని సత్యరం సంపూర్ణంగా చెయ్యండి. 22 మీరు ఎజ్రా 3,400 కిలోగ్రాముల వెండిని, వెయ్యి తూముల గోధు మను, 2,200 లీటర్ల ద్రాక్షారసమును, 2,200 కిలోగ్రాములు ఒలివ నూనెను అడిగి సంత ఉప్పును యివ్వండి. 23 పరలోక దేవుడు ఎజ్రా కోసం ఏమి ఆదేశిస్తే, దాన్ని మీరు ఎజ్రాకి సత్యరం, సంపూర్ణంగా ఇవ్వండి. మీరీ పనులు పరలోక దేవుని ఆలయంకోసం చెయ్యండి. దేవునికి నా సామ్రాజ్యం మీదా, నా కొడుకుల మీదా కోపం రావడం నాకు యిష్టం లేదు.

24 యాజకులు, లేవీయులు, గాయకులు, ద్వారపాలకులు, దేవాలయ సేవకులు, దేవాల యంలోని యితర పనివాళ్ల దగ్గర పన్నులు వసూలు చేయడం ధర్మశాస్త్ర విరుద్ధమన్న విషయం మీరు తెలుసు కోవాలని నేను కోరు కుంటున్నాను. వాళ్ల పన్నులు, రాజాగారికి సజ రాలూ, ఏ విధమైన సుంకపు పన్నులు చెల్లించ నక్కర్లేదు. 25 ఎజ్రా, మీ దేవుని యొద్ద నుంచి నువ్వు పొందిన వివేకాన్ని వినియోగించి పౌర, మతపర న్యాయాధిపతులను ఎంపి కచేసే అధికా రాన్ని నేను నీకు ఇస్తున్నాను. వాళ్ల యూఫ్ర టీను నది పశ్చిమ ప్రాంతంలో నివసించే ప్రజలందరికీ న్యాయాధిపతులుగా వ్యవహరి స్తారు. నీ దేవుని ఆజ్ఞలను ఎరిగిన ప్రజలకందరికీ వారు తీర్పుతీరుస్తారు. దేవుని ఆజ్ఞలను గురించి వారు తెలియని వారికి నేర్పాలి. 26 మీ దేవుని ధర్మశాస్త్రాన్నిగాని, చక్రవర్తి శాసనాన్నిగాని ఎవ రై నా మన్నించకపోతే, అతను శిక్షించబడాలి. నేరాన్ని బట్టి అతనికి మరణ దండనో లేక దేశాంతరవాస శిక్షో విధించాలి, లేక అతని ఆస్తిని జప్తు చేయాలి, లేక అతన్ని చెరసాలలో పెట్టాలి.

దేవునికి ఎజ్రా స్తోత్రాలు

27 * యెరూషలేములో వున్న యెహూవా ఆలయానికి ఘనత చేకూర్చాలనే తలం పును రాజు మదిలో నాటిన ప్రభువుకు మా పూర్వీకుల దేవుడైన యెహూవాకు కీర్తి కలుగుమగాక!

28 చక్రవర్తి, ఆయన మంత్రుల, ఇతరతర ముఖ్యాధికారుల ఎదుట నాపై నిజమైన

27వ వచనం ఇక్కడ పాఠం అరామాయికు భాష నుంచి హెబ్రీలోకి మారుతుంది.

ప్రేమను పభువు చూపించాడు. దేవుడైన యెహోవా నాతో ఉన్నాడు, అందుకే నేను ధైర్యంగా ఉన్నాను. యెరూషలేముకు నాతో పోయేందుకు నేను ఇశ్రాయేలీయుల నాయకులను సమీకరించాను.

ఎజ్రాతో తిరిగివచ్చిన పెద్దల జాబితా

8 చక్రవర్తి అర్దహషస్త పాలన కాలంలో బబులోను నుంచి యెరూషలేముకు నాతో (ఎజ్రా)పాటు తిరిగివచ్చిన ఆయా కుటుంబాల పెద్దల, తదితరుల పేర్ల జాబితా ఇది: ²ఫినేహాను సంతతి నుంచి గెరోము; ఈతామారు సంతతినుంచి దానియేలు; దావీదు సంతతి నుంచి హబ్బాషు; ³షెకన్యా సంతతినుంచి పరోషు; పరోషు సంతతినుంచి జెకర్యా, మరో 150 మంది పురుషులు; ⁴పహాత్మోయాబు సంతతినుంచి జెరహ్య కొడుకు ఎల్వోయేనె, మరో 200 మంది పురుషులు; ⁵షెకన్యా సంతతి నుంచి యహాజీయేలు కొడుకు షెకన్యా, మరో 300 మంది పురుషులు; ⁶అదీను సంతతినుంచి యోనాతాను కొడుకు ఏజెదు, మరో 50 మంది పురుషులు; ⁷ఏలాము సంతతి నుంచి అతల్యా కొడుకు యెషయా, మరో 70 మంది పురుషులు; ⁸షెవబ్య సంతతినుంచి మిఖాయేలు కొడుకు జెబద్యా, మరో 80 మంది పురుషులు; ⁹యోవాబు సంతతినుంచి యోహీయేలు కొడుకు ఓబద్యా, మరో 218 మంది పురుషులు; ¹⁰షెలోమీతు సంతతినుంచి యోసిఫ్యా కొడుకు షెలోమీతు, మరో 160 మంది పురుషులు; ¹¹బేబై సంతతినుంచి బేబై కొడుకు జెకర్యా, మరో 28 మంది పురుషులు; ¹²అజ్జాదు సంతతినుంచి హక్కాటాను కొడుకు యోహా నాను, మరో 110 మంది పురుషులు; ¹³అదోనీకాము సంతతిలో చినరి వారినుంచి ఎలీఫెలెలు; యోహీ యేలు, షెమాయా, మరో 60 మంది పురుషులు; ¹⁴బిగ్వయి సంతతినుంచి ఊతైయు, జబుబాదు, మరో 70 మంది పురుషులు.

యెరూషలేముకు తిరిగి రాక

¹⁵నేను (ఎజ్రా) వాళ్లందరినీ అహవా వైపు వారే ఒక నది దగ్గర సమావేశపరిచాను. మేము మూడు రోజుల పాటు అక్కడనే యుంటిము. ఆ బృందంలో యాజకులు వున్నారని, లోపీయులెవ్వరూ లేరన్న విషయం నేను గమనించాను.

¹⁶అందుకని, నేను ఎలియెజెరు, ఆరీయేలు, షెమయా, ఎల్నాతాను, యారీబు, (మరో) ఎల్నా తాను, నాతాను, జెకర్యా, మెషుల్తాము అనే పెద్దలను పిలిచాను. వీరికి తోడు యోయారీబు, ఎల్నాతాను అనే మరో ఇద్దర్ని (వీళ్లిద్దరూ ఉపాధ్యాయులు) కూడా పిలిచాను. ¹⁷వాళ్లని ఇద్దో వద్దకు పంపించాను. ఇద్దో

కాసిఫ్యా పట్టణానికి నాయకుడు. ఇద్దోకీ, అతని బంధు వులకు ఏమీ చెప్పాలో వివరించి నేను నా మనుష్యులను అక్కడికి పంపాను. ఇద్దో బంధువులు కాసిఫ్యాలో దేవాలయ సేవకులు దేవాలయంలో పనిచేసే సేవకు లను పంపవచ్చున్న ఆశతో నేను నా మనుష్యులను ఇద్దో దగ్గరికి పంపాను. ¹⁸దేవుడు మాతో ఉన్నాడు కాబట్టి, ఇద్దో బంధువులు ఈ కిందివాళ్లను మాకు పంపారు: మావీ సంతతి నుంచి షేరేబ్యా అనే ఒక వివేకి (మాలీ లేవీ సంతతుల్లో ఒకడు. లేవీ ఇశ్రాయేలు కొడుకుల్లో ఒకడు. వాళ్లు అతని కొడుకునీ, అన్నద మ్ముల్తీ కూడా పంపారు. మొత్తంమీద ఆ కుటుంబానికి చెందిన వాళ్లు 18 మంది). ¹⁹మెరారి సంతతివారి నుంచి హబ్బ్యా, యెషయా (వాళ్లు తమ కొడుకులను, సోదరులను, బంధువులను కూడా పంపారు, ఆ కుటుంబం నుంచి మొత్తం మంది మగళ్లు వచ్చారు) ²⁰వారితోపాటు 220 మంది దేవాలయ పరివారకులు వచ్చారు. (వాళ్లు లేవీయులకు సాయం చేసేవాళ్లు. వాళ్ల పూర్వీకులు దావీదు చేత, ముఖ్యాధికారుల చేత ఎంపిక చేయబడినవాళ్లు. వాళ్లందరి పేర్లూ వ్రాసి వుంచబడ్డాయి).

²¹అక్కడ, ఆ అహవా నది దగ్గర నేను (ఎజ్రా) మనమందరం ఉపవాసం చెయ్యాలని ప్రకటించాను. మన దేవుని ముందు విధేయత చూపేందుకుగాను మనం ఉపవాసం చెయ్యాలి. మేమూ, మా పిల్లలూ, మాకున్న సమస్త వస్తువులూ క్షేమంగా యెరూషలేము చేరేలా దీనించుమని దేవుణ్ణి వేడు కోవాలనుకున్నాము. ²²మా పయాణ మార్గంలో మా రక్షణ కోసం సైని కుల్నీ, అశ్వీకుల్నీ పంపమని అర్దహషస్త చక్రవర్తిని అర్థించడం నాకు సిగ్గుగా తోచింది. మార్గంలో శత్రు వులున్నారని నాకు తెలుసు. అయితే అర్దహషస్త చక్ర వర్తికి మేమంతకు ముందు ఇలా చెప్పివున్నాము: “మా దేవుడు తనని సమ్మే ప్రతి ఒక్కరికీ తోడుగా ఉంటాడు. అయితే, దేవుడు తనకు ఎడముఖంగా వున్న ప్రతి ఒక్కనిపట్లా చాలా కోపంగా వుంటాడు.” ²³అందుకని, మేము ఉపవాసం వుండి, మా ప్రయాణం గురించి మేము దేవుణ్ణి ప్రార్థించాము. ఆయన మా ప్రార్థనలకు జవాబిచ్చాడు.

²⁴తర్వాత నేను పన్నెండుగురు ముఖ్య యాజ కులను, షేరేబ్యాను, హబ్బ్యాను, వాళ్ల సోదరులు పది మందిని ఎంపికచేశాను. ²⁵దేవాలయం కోసం ఇవ్వ బడిన వెండిని, బంగారాన్ని తదితర వస్తువులను తూకం వేయించాను. నేను ఎంపికచేసిన పన్నెండుగురు యాజ కులకు నేను వాటిని అప్పగించాను. అర్దహషస్త చక్రవర్తి, ఆయన మంత్రులు, ఆయన ముఖ్యాధికారులు, బబు లోనులోని ఇశ్రాయేలీయులు అందరూ దేవుని దేవా లయం కోసం యిచ్చిన వస్తువులవి. ²⁶నేను వాట నిన్నంటిని తూకం చేశాను. వెండి 25 బనులు వుంది.

వెండిగిన్నెలు, వస్తువులు మూడుమ్ముప్పాతిక బన్నులున్నాయి. మూడుమ్ముప్పాతిక బన్నుల బంగారం వుంది. ²⁷నేను వాళ్లకి 20 బంగారు గిన్నెలు యిచ్చాను. అవి 19 శానుల బరువున్నాయి. నేను వాళ్లకి మెరుగు పెట్టిన కంచుతో చేసిన అందమైన రెండు పాత్రలు ఇచ్చాను. అవి బంగారు వస్తువులంతటి విలువైనవి. ²⁸తర్వాత నేనా పన్నెండుగురు యాజకులతో యిలా చెప్పాను: “యెహోవా దేవుని దృష్టిలో మీరు పవిత్రులు, ఆ వస్తువులు పవిత్రమైనవి. ప్రజలు యీ వెండి బంగారాలను మీ పూర్వీకుల దేవునికి యిచ్చారు. ²⁹అందుకని, మీరీ వస్తువులను జాగ్రత్తగా కాపాడండి. యెరూషలేములోని దేవాలయ పెద్దలకు మీరు వీటిని అప్పగించేదాకా, యీ వస్తువులకు మీరే బాధ్యులు. మీరు వీటిని ముఖ్య లోపియులకి, ఇశ్రాయేలు కుటుంబ పెద్దలకి యిచ్చినప్పుడు వాళ్లు వీటిని తూకం వేసి, యెరూషలేములోని యెహోవా దేవాలయంలోని గదుల్లో వదిలవస్తారు.

³⁰ఎజ్రా తూకం వేసి తమకిచ్చిన వెండి బంగారాలనూ, ప్రత్యేక వస్తువులనూ యాజకులూ, లోపియులు స్వీకరించి, ఎజ్రా చెప్పినట్లు, వాటిని యెరూషలేము లోని దేవాలయానికి చేర్చేందుకు సంసిద్ధులయ్యారు.

³¹మొదటి నెల పన్నెండవ రోజున మేము అహావా నది దగ్గరనుంచి యెరూషలేముకు బయల్దేరాము. దేవుడు మాకు తోడుగావుండి, మార్గంలో శత్రువులనుంచి, దోపిడిగాండ్రనుంచి మమ్మల్ని కాపాడాడు. ³²చివరకు మేము యెరూషలేము చేరుకున్నాము. మేమక్కడ మూడు రోజుల పాటు విశ్రాంతి తీసుకున్నాము.

³³నాల్గవ రోజున దేవాలయానికి వెళ్లి వెండి బంగారాలనూ, ప్రత్యేక వస్తువులనూ తూకం వేశాము. మేమా వస్తువులను ఊరియా యాజకుని కొడుకైన మెరేమాతుకు అప్పగించాము. అతనితో ఫినేహోసు కుమారుడు ఎలీయాజరు వున్నాడు. వాళ్లతోబాటు లోపియులైన యేషూవ కొడుకు యోజాబాదు, బిన్నాయి కొడుకు నోవద్యా కూడా వున్నారు. ³⁴మేము అన్ని వస్తువులనూ లెక్కపెట్టి, వాటన్నింటినీ తూకం వేశాము. తర్వాత మేము అప్పటి మొత్తం బరువును వ్రాసిపెట్టాము. ³⁵అటు తర్వాత నిర్బంధం నుంచి తిరిగివచ్చిన యూదులు ఇశ్రాయేలు దేవునికి దహనబలలు అర్పించారు. వాళ్లు ఇశ్రాయేలీయులందరినీ కొరకు 12 ఎడ్డును, 96 పొట్టేళ్లను, 77 మగ గొర్రెపిల్లలను, పాప పరిహారార్థబలి నిమిత్తం 12 మేక పోతులను బలి యిచ్చారు. ఇవన్నీ దహనబలిగా ఇప్పబడ్డాయి.

³⁶అటుతర్వాత వాళ్లు అర్ధహస్త జ్వలను రాజు ప్రతినిధులైన సామంత నాయకులకు, యూఫ్రటీసు నది పశ్చిమ ప్రాంతపు పాలనాధి కారులకు అంద

జేశారు. కనుక వారందరూ వచ్చి దేవుని ఆలయపు పనిలో సహాయపడ్డారు.

మిశ్రమ వివాహాలు

9 మేమీ పనులన్నీ ముగించాక ఇశ్రాయేలు నాయకులు నా దగ్గరకు వచ్చి ఇలా చెప్పారు: “ఎజ్రా, ఇశ్రాయేలీయులు తమ చుట్టూ వున్నవారితో తమని తాము వేరుగా నిలుపుకోలేదు. యాజకులు, లోపియులు సైతం తమ ప్రత్యేకతను కాపాడుకోలేదు. కనాను, హిత్తీ, పెరిజ్జీ, యెబూషీ, అమ్మోను, మోయాబు, ఈజిప్టు అమోరీ జాతులవారు చేసే పాపపు పనులతో ఇశ్రాయేలీయులు చెడగా ప్రభావితులవుతున్నారు. ²ఇశ్రాయేలీయులు మన చుట్టూ వున్న ఆయా జాతులవారిని పెళ్లిళ్లు చేసుకున్నారు. ఇశ్రాయేలీయులు తమ ప్రత్యేకతను నిలుపుకొని వుండవలసింది. కాని, వాళ్లు తమ చుట్టూవున్న ఇతర జాతీయులను పెళ్లిళ్లు చేసుకున్నారు. ఇశ్రాయేలీయుల నాయకులు, ముఖ్య అధికారులు ఈ విషయాలలో చెడ్డ విధానాన్ని అనుసరించారు.” ³ఈ విషయాలు విన్న నేను నా మనో దుఃఖాన్ని తెలిపేందుకు అంగీని, పైపస్త్రాన్ని చింపుకున్నాను. నా జాబ్బు, గడ్డం పీక్కు న్నాను. కలత చెంది దిగ్రాభంతుడనై నేను కూర్చుండిపోయాను. ⁴అప్పుడు, దేవుని ధర్మశాస్త్రాన్ని ధ్యానించే ప్రతి ఒక్కడూ భయకం పితుడయ్యాడు. చెరనుంచి తిరిగివచ్చిన ఇశ్రాయేలీయులు దేవుని పట్ల నమ్మక ద్రోహులుగా వ్యవహరించినందుకు వాళ్లందరూ భయపడ్డారు. సాయంత్రపు బలివరకు కలతచెందిన నేను మాబలాడక అక్కడే కూర్చుండిపోయాను. అందరూ నా చుట్టూ మూగారు.

⁵సాయంత్రపు బలివేళ అవడంతో, నేను లోపి నిలబడ్డాను. నా అంగీ, పై పస్త్రమూ చీలికలు పేలికలై వున్నాయి. యెహోవా దేవునివైపు చేతులు చాపి ప్రార్థిస్తూ, వాకరిల్లాను. ⁶అప్పుడు నేనిలా ప్రార్థించాను:

“¹దేవా, ఎక్కువ సిగ్గుచేత, కలవరపాటుచేత నేను నీవైపు ముఖము ఎత్తలేకపోతున్నాను. మా పాపాలు, దోషాలు మా తలల ఎత్తును మీరిపోయి ఆకాశాన్ని అంటుతున్నాయి. ²మా పూర్వీకుల నాటి నుంచి నేటి మా తరందాకా మేము అనేకానేక పాపాలు చేశాము. అందుకే నా రాజులూ, యాజకులూ శిక్షింపబడ్డారు. విదేశాల రాజులు మా పైన బాడి చేసి మా ప్రజలను బందీలుగా తీసుకుపోయారు. ఆ రాజులు మా సంపదను కొల్లగొట్టి, మమ్మల్ని అపమానానికి గురిచేశారు. ఈ నాటికీ అదే పరిస్థితి కొనసాగుతోంది.

³చివరికి ఇప్పుడు, దేవా, నీవు మాపట్ల దయ చూపావు. మాలో కొద్దిమంది చెరనుంచి తప్పించుకొని ఈ పవిత్ర ప్రాంతంలో నివసించడాన్ని సాధ్యంచేశావు.

ప్రభువా, నీవు మాకు కొత్త జీవితం, దాస్యములో నుంచి విముక్తి ప్రసాదించావు. ⁹మేము బానిసలుగా వున్నమాట నిజమే, కాని, నీవు మమ్మల్ని శాశ్వతంగా బానిసలుగా ఉండనియ్యవు. నీవు మాపట్ల దయ చూపావు. పాఠశాల ప్రభువులు మాపట్ల దయ చూపేలా నీవు చేశావు. నీ దేవాలయం ధ్వంసం చేయబడింది. కాని, నీవు మాకు నూతన జీవితం ప్రసాదించి, మేము నీ ఆలయాన్ని తిరిగి నిర్మించి, దాన్ని సరికొత్తదానిలా మలచగలిగే అవకాశం మాకు కల్పించావు. దేవా! యూదా, యెరూషలేములకు రక్షణగా ప్రాకారం కట్టించుకు నీవు మాకు తోడ్పడ్డావు.

¹⁰ఇప్పుడు దేవా, నీకు మేము చెప్పగలిగింది ఏముంది? మేము మళ్ళీ నీ మాట పాటించడం మానేశాం! ¹¹దేవా, నువ్వు నీ సేవకులైన నీ ప్రవక్తల ద్వారా ఆ ఆదేశాలను మాకు ఇచ్చావు. నీవు ఇలా అన్నావు, “మీరు ఎంతం చేసుకొని, నివసించబోయే ప్రాంతం అవనిత్రమైన భూమి. అక్కడ నివసినట్లు వచ్చిన మనుష్యులు చేసిన చెడ్డపనుల మూలంగా అది అవనిత్రమైనది. వాళ్లు ఈ దేశంలో అన్నిచోట్లా ఇలాంటి చెడ్డపనులు చాలా చేశారు. వాళ్లు తమ పాపాలలో ఈ దేశాన్ని అవనిత్రం చేశారు.

¹²అందుకని, ఇశ్రాయేలీయులారా, మీ బిడ్డలు వారి బిడ్డలను పెళ్లి చేసుకోకుండా చూడండి. మీరు వాళ్లతో కలవకండి! నా ఆదేశాలను పాటించండి, వారితో శాంతి ఒప్పందం చేయకండి. అప్పుడు మీరు శక్తి కలిగి, దేశంలోని మంచి వాటిని ఆనందంగా ఆనుభవించగలుగుతారు. అప్పుడు మీరు ఈ దేశాన్ని నిలుపుకొని, దాన్ని మీ బిడ్డలకు సంక్రమింప జేయగలుగుతారు.”

¹³మనకి వాటిల్లిన కష్టాలకు మన చెడ్డక్రియలే కారణం. మనం పాపాలు చేశాం, మన దోషాలు అనేక మైనవి. అయితే, ఓ దేవా, నీవు మమ్మల్ని శిక్షించ వలసినంతగా శిక్షించలేదు. మేము ఘోరమైన పాపాలు ఎన్నో చేశాము. మమ్మల్ని నీవు ఇంకెంతో కఠినంగా శిక్షించియుండవలసింది. మాలో కొందరిని దాస్యంలో సహితం తప్పించుకోనిచ్చావు.

¹⁴నీ ఆదేశాలను భంగ పరచకూడదని మేము తెలసుకున్నాము. మేము వాళ్లను పెళ్లి చేసుకోకూడదు. వాళ్లు చేసేవి చాలా చెడ్డ పనులు. దేవా, మేమా చెడ్డవాళ్లతో పెళ్లి పేరంటాలు కొనసాగించి నట్లయితే, నీవు మమ్మల్ని నాశనం చేస్తావని మాకు తెలుసు! అప్పుడిక ఇశ్రాయేలీయుల్లో ఏ ఒక్కడూ ప్రాణాలతో మిగిలివుండడు.

¹⁵యెహోవా, ఇశ్రాయేలు ప్రజల దేవా, నీవు నీతి మంతుడవైయున్నావు. మాలో కొందరిని ప్రాణాలతో మిగిల్పావు. మా దోషం కారణంగా, మాలో ఒక్కడు కూడా నీ ముందు నిలిచేందుకు అర్హుడుకాడు.

10 తమ పాపాలను ఒప్పుకున్న ప్రజలకు
 ఎజ్రా ఎడతెగకుండా శోకిస్తూ, ప్రార్థిస్తున్నాడు. అతడు దేవుని దేవాలయం ముందు విలపిస్తూ, సాష్టాంగపడ్డాడు. ఎజ్రా అలా ప్రార్థిస్తూ వుండగా, ఇశ్రాయేలీయుల పెద్దల బృందం ఒకటి పురుషులు, స్త్రీలు, బాలబాలికలు అతని చుట్టూ గుమికూడింది. వాళ్లు కూడా భోరున విలపించసాగారు. ²అప్పుడు ఏలాము సంతతివాడైన యెహోయేలు కొడుకు షెకన్యా ఎజ్రాతో ఇలా అన్నాడు: “మేము దేవునికి విశ్వాస పాత్రంగా వ్యవహరించలేదు. మేము మా చుట్టూ వున్న పరాయి జాతుల స్త్రీలను పెండ్లాడాము. అయితే, మేమీ పని చేసినా కూడా, ఇశ్రాయేలీయులకు ఇంకా ఆశ వుంది. ³ఇప్పుడిక్కడ మనం మన దేవుని ముందు ఆ స్త్రీలను, వాళ్ల పిల్లలను అందరినీ బయటికి పంపేస్తామని ఒడంబడిక చేద్దాము. ఎజ్రా సలహానూ, మన దేవుని ఆదేశాలను గౌరవించేవారి సలహాలను పాటించేందుకు గాను మనం అలా పని చేద్దాము. మనం దేవుని దర్శనాన్ని పొలిస్తాము. ⁴ఎజ్రా, నువ్వులే, ఇది నీ బాధ్యత, అయితే, మేమూ నీకు తోడ్పాటు ఇస్తాము. అందుకని నువ్వు ధైర్యంగా వుండి ఈ పని నిర్వహించు.”

⁵అప్పుడు ఎజ్రా లేచి నిలబడ్డాడు. ముఖ్య యాజకుల చేత, లేవీయుల చేత, ఇశ్రాయేలీయులందరి చేత తాను చెప్పినది చేస్తామని వాగ్దానం చేయించుకున్నాడు. ⁶తర్వాత, ఎజ్రా దేవుని ఆలయం ముందు నుంచి ఎల్లాషీబు కొడుకు యోహానాను గదికి వెళ్ళాడు. ఎజ్రా అక్కడ వున్నప్పుడు తిండి తినలేదు, నీరు తాగలేదు. యెరూషలేముకి చేరనుండి తిరిగి వచ్చిన ప్రజలు చేసిన దేవుని చట్ట ఉల్లంఘన విషయంలో ఇంకా చాలా దుఃఖితుడై వున్న కారణంగానే, అతసలా తిండి తీర్గాలు ముట్టకుండా ఉండిపోయాడు. ⁷అటు తర్వాత, అతను యూదా, యెరూషలేములలో అన్ని చోట్లా చాటింపు వేయించాడు. ఆ చాటింపు సందేశంలో నిర్బంధంనుంచి తిరిగి వచ్చిన యూద వ్యక్తులందరూ యెరూషలేములో సమావేశమవ్వాలని పేర్కొనబడింది. ⁸మూడు రోజుల్లో అలా యెరూషలేముకి రాని వ్యక్తి తన ఆస్తినింతటిని వదులుకోవలసి వుంటుంది. అతను నివసిస్తున్న ప్రజాబృందం నుంచి వెలివేయ బడతాడు. ముఖ్య అధికారులూ, యూదా పెద్దలూ (నాయకులూ) యెరూషలేము వెళ్లాలని నిర్దేశం చేశారు. ⁹దానితో, మూడు రోజుల్లో యూదా, బెన్యామీను వంశాలకు చెందిన పురుషులందరూ యెరూషలేములో సమావేశమయ్యారు. తొమ్మిదో నెల* ఇరవయ్యవ రోజున ప్రజలందరూ దేవాలయ ఆవరణలో సమావేశమయ్యారు. సమావేశ లక్ష్యం దృష్ట్యానూ, భారీ వర్షం మూలంగానూ వాళ్లందరూ

* తొమ్మిదో నెల నవంబరు - డిశంబరు.

ఎంతో కలవరపడ్డారు. ¹⁰అప్పుడు వెజ్రా యాజకుడు ఆ జనాన్ని ఉద్దేశించి యిలా ప్రసంగించాడు: “మీరు దేవునిపట్ల నమ్మకంగా వ్యవహరించలేదు. మీరు విదేశీయులను పెళ్లాడారు. మీరు అలా చేయడం ద్వారా ఇశ్రాయేలును మరింతగా నేర్పడం చేశారు. ¹¹మీరిప్పుడు నేరం చేసినట్లు యెహోవా ముందు ఒప్పుకోవాలి. యెహోవా మీ పూర్వీకుల దేవుడు. మీరు యెహోవా ఆజ్ఞను పాటించాలి. మీరు మీ చుట్టూ నివసించే అన్య ప్రజలనుంచి, విదేశీ భార్యలనుంచి వేరుపడాలి.”

¹²అప్పుడు అక్కడ కూడిన అందరూ వెజ్రాకి బిగ్గరగా ఇలా బదులిచ్చారు, “వెజ్రా, నీవు చెప్పింది సరైన మాట! మేము నువ్వు చెప్పిన వసులు చెయ్యాలి. ¹³అయితే, ఇక్కడ చాలామంది వున్నారు. ఇది వర్షాకాలం. మేమిక్కడ బయట నిలబడి వుండటం కష్టం. మేము చాలా తీవ్రమైన పాపం చేశాము. అందు కని, ఈ సమస్యను ఒకటి రెండు రోజుల్లో పరిష్కరించడం సాధ్యంకాదు. ¹⁴ఇక్కడ సమావేశమైన వాళ్లందరి తల్లిదండ్రులూ మా నాయకుల్ని నిర్ణయం తీసుకోమనండి. అటు తర్వాత, మా పట్టణాల్లో విదేశీ స్త్రీని పెళ్లి చేసుకున్న ప్రతివ్యక్తి ఒక నిర్దిత సమయంలో యెరూషలేముకి రావాలి. వాళ్లు ఇక్కడికి తమ పెద్దలతో (నాయకులు) న్యాయాధిపతులతో కలిసి రావాలి. అప్పుడు మనపట్ల దేవుని కోపం ఆగుతుంది.”

¹⁵కొద్దిమంది మాత్రమే ఈ ఏర్పాటును వ్యతిరేకించారు. అశాహిలు కొడుకు యోనాతాను, తిశ్వా కొడుకు యహజ్యాయు. మెషుల్లాము, షబైత్తైయు కూడా యీ తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకించారు.

¹⁶వెరనుంచి యెరూషలేముకు తిరిగివచ్చిన ఇశ్రాయేలీయులందరూ ఈ తీర్మానాన్ని ఆమోదించారు. యాజకుడు వెజ్రా ఆయా వంశాల నాయకులను ఎంపికచేశాడు. అతను ఒక్కొక్క వంశం నుంచి ఒక్కొక్కరిని పేర్ల వరుసన ఎన్నుకున్నాడు. పదవ నెల* మొదటి రోజున ఎంపిక చేయబడిన వ్యక్తులు కూర్చుని ఒక్కొక్కరి విషయాన్ని విచారణ చేయనారంభించారు. ¹⁷మొదటి నెల* మొదటిరోజు నాటికి విదేశీ స్త్రీలను పెళ్లి చేసుకున్న వాళ్లందరి గురించీ చర్చలు ముగించారు.

విదేశీ స్త్రీలను వివాహం చేసుకున్నవాళ్ల జాబితా

¹⁸విదేశీ స్త్రీలను వివాహం చేసుకున్న యాజకుల సంతతివారి పేర్లు యివి: యోజాదాను కొడుకు యేషూవ వంశీకుల నుంచి యేషూవ సోదరులు, మయశేయ, ఎలీయెజెరు, యారీబు, గెదల్యా. ¹⁹వీళ్లందరూ తమ భార్యలకు విడా కులు ఇస్తామని

ప్రమాణం చేశారు. తర్వాత వాళ్లలో ప్రతి ఒక్కడూ తన నేర పరిహారం నిమిత్తం అపరాధ పరిహారాల్లో బలిగా తన మంద నుంచి ఒక్కొక్క పొట్టే లును సమర్పించారు.

²⁰ఇమ్మోరు సంతతివారు: హనానీ, జెబద్యా. ²¹హోరీము సంతతివారు: మయశేయా, ఏలీయా, పెమయా, యెహీయేలు, ఉజ్జియా. ²²పషూరు సంతతి వారు: ఎల్యోయేనై, మయశేయా, ఇమ్మోయేలు, నెతనేలు, యోజాబాదు, ఎల్యూశా.

²³లేవీయుల్లో పరాయి స్త్రీలను పెళ్లి చేసుకున్న వారు: యోజాబాదు, షీమీ, కెలిథా, పెతహయా, యూదా, ఎలీయెజెరు.

²⁴గాయకులలో: ఎల్యూషీబు. ద్వారపాలకులలో: షల్లాము, తెలెము, ఊరి.

²⁵ఇశ్రాయేలీయుల్లో ఈ క్రిందివారు వరజాతి స్త్రీలను పెళ్లిచేసుకున్నారు. పరోషు సంతతివారు: రమా, యుజ్జియా, మల్కీయా, మీయామీను, ఎలీయెజరు, మల్కీయా, బెనాయా.

²⁶ఏలాము సంతతివారు: మత్తన్యా, జెకర్యా, యెహీయేలు, అబ్దీ, యెరీమోతు, ఏలీయా.

²⁷జత్తూ సంతతివారు: ఎల్యోయేనై, ఎల్యూషీబు, మత్తన్యా, యెరీమోతు, జాబాదు, అజీజా.

²⁸బేజే వంశీకులు: యెహోహానాను, హనన్యా, జబ్రాయి, అత్తాయి.

²⁹బానీ సంతతివారు: మెషుల్లాము, మల్లాకు, అదాయా, యాషూబు, షెయూలు, రామోతు.

³⁰పహాతోయూబు సంతతివారు: అద్నా, కెలూలు, బెనాయా, మయశేయా, మత్తన్యా, బెనలేలు, బన్నాయి, మనషే.

³¹హోరీము సంతతివారు: ఎలీయెజెరు, ఇషీయా, మల్కీయా, పెమయా, షిమ్యోను,

³²బెన్యామీను, మల్లాకు, షెమర్యా.

³³హామము సంతతివారు: మత్తెనై, మత్తత్తా, జాబాదు, ఎలీసేలెలు, యెరీమై, మనషే. షీమీ,

³⁴బానీ సంతతివారు: మయదై, అప్రూము, ఊయేలు,

³⁵బెనాయా, బేద్యా, కెలూహు, ³⁶పన్యా, మెరీమోతు, ఎల్యూషీబు, ³⁷మత్తన్యా, మత్తెనై, యహాశవు.

³⁸బిన్నాయి సంతతివారు: షీమీ, ³⁹షెమర్యా, నాతాను, అదాయా, ⁴⁰మక్నదర్బుయ, షామై, షారాయి, ⁴¹అజరేలు, పైలమా, షెమర్యా, ⁴²షల్లాము, అమర్యా, యోసేవు.

⁴³నబో సంతతివారు: యెహీయేలు, మత్తిత్యా, జాబాదు, జెబీనా, యద్దయ, యోవేలు, బెనాయా.

⁴⁴పై పురుషులందరూ పరాయి జాతుల స్త్రీలను పెళ్లి చేసుకున్నారు. వాళ్లలో కొందరు ఆ స్త్రీల ద్వారా సంతానం పొందారు కూడా.

పదవ నెల డిశంబరు - జనవరి.
మొదటి నెల మార్చి - ఏప్రిల్.

License Agreement for Bible Texts

World Bible Translation Center

Last Updated: September 21, 2006

Copyright © 2006 by World Bible Translation Center

All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online ad space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com.

World Bible Translation Center

P.O. Box 820648

Fort Worth, Texas 76182, USA

Telephone: 1-817-595-1664

Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE

E-mail: info@wbtc.com

WBTC's web site – World Bible Translation Center's web site: <http://www.wbtc.org>

Order online – To order a copy of our texts online, go to: <http://www.wbtc.org>

Current license agreement – This license is subject to change without notice. The current license can be found at: <http://www.wbtc.org/downloads/biblelicense.htm>

Trouble viewing this file – If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher. Download Adobe Acrobat Reader from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html>

Viewing Chinese or Korean PDFs – To view the Chinese or Korean PDFs, it may be necessary to download the Chinese Simplified or Korean font pack from Adobe. Download the font packs from: <http://www.adobe.com/products/acrobat/acrrasianfontpack.html>